

Katedra právních dějin Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni

Posudek vedoucího diplomové práce k práci diplomantky

Veroniky Novákové

**Právní úprava *emptio venditio* a její reflexe v platném právu
České republiky**

Diplomantka se ve své práci zabývá historickým průřezem právního institutu *emptio venditio* a jeho vývojem od práva římského až po současný platný Občanský zákoník. Zaměřuje se zvláště na otázku, jaké konkrétní atributy kupní smlouvy jsou v platném českém právu inspirovány římskoprávní úpravou. Dále zkoumá, zda je Občanský zákoník, nakolik se týká právního institutu kupní smlouvy, skutečně pravým odrazem římského právního systému.

V první části práce je pojednáno o historickém vývoji kupní ceny v římském právu, v dalších částech pak o samotném předmětu *emptio venditio*, o kupní ceně, o institutu závdavku, o závazcích na straně prodávajícího a kupujícího a o případných vedlejších ujednáních.

Poté se diplomantka zaměřuje na institut kupní smlouvy dle platného českého práva a na elementy římského práva, které jsou v něm přítomné, případně i na rozdíly, existující mezi klasickým římskoprávním institutem a ustanoveními Občanského zákoníku, vztahujícími se k těmto tématu. Za účelem lepšího pochopení významu platných právních předpisů diplomantka využívá kromě odborné komentářové literatury rovněž soudní judikaturu.

Závěr, ke kterému diplomantka dospěla, je konstatování nezpochybnitelného vlivu „ducha římského práva“, prakticky však k recipování celého římského právního předpisu do moderního práva nedošlo. Pouze u některých aspektů kupní smlouvy je vliv římského práva mnohem patrnější, což lze říci především o závdavku, zatímco například u kupní ceny je vliv římského práva méně výrazný. Lze zde tedy hovořit spíše o pouhé inspiraci nežli o recepci. Důvodem je bezesporu ta skutečnost, že třebaže soukromoprávní vztahy jsou mnohem stabilnější nežli vztahy veřejnoprávní, od doby, kdy bylo římské právo jako celek právem platným, uplynula již příliš dlouhá doba a svět se natolik změnil, že nic více než pouhou inspirační úlohu římského práva nelze očekávat.

Přesto však existují aspekty římského práva, jimiž by se moderní zákonodárce měl inspirovat mnohem více, než jak to v případě nového Občanského zákoníku učinil. Zde diplomantka poukazuje správně na kontinuitu a jednoduchost římského práva, a rovněž na jeho stabilitu a tím pádem i vyšší efektivnost. Římské právo díky těmto vlastnostem svým adresátům poskytovalo silnou právní jistotu, ke které má přebujelé moderní právo daleko. Jestliže bylo považováno za nutné nový český Občanský zákoník během sedmi let jeho účinnosti již

osmkrát novelizovat, jednoznačně to ukazuje, že v tomto zásadním bodě se český zákonodárce římským právem bohužel doposud inspirovat nenechal.

Diplomovou práci považuji za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji, aby v rámci ústní obhajoby byla diplomantka dotázána rovněž na to, jakým způsobem římské právo ovlivnilo další základní soukromoprávní instituty, kterými se ve své diplomové práci nezabývá.

V Praze dne 30. dubna 2021

doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., JU.D.